

БЕЗПЕКА В ЦЕНТРІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ. ОЗДОРОВЛЕННЯ БЕЗ ТРАВМ

*Препіяло О.О., студентка (гр. БР-31, ФБМІ, НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»);
Демчук Г.В., к.т.н., доцент (каф. ОПЦБ, НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»)*

У зв'язку з погіршенням екологічних умов [5], збільшенням захворюваності та недотриманні норм та правил організації робочого місця [3], люди все частіше вимушені звертатись за допомогою до державних чи приватних закладів фізичної реабілітації та відновлення. Але навіть в таких закладах пацієнти можуть отримувати травми. Механізм і причини отримання травм можуть бути різними: як недбалість фахівця з фізичної реабілітації так і недотримання правил техніки безпеки під час занять самим пацієнтом [1].

Одними з основних засобів фізичної реабілітації є тренажери. Вони призначаються для лікування та профілактики захворювань, загального оздоровлення та відновлення пацієнтів після перенесених травм різного походження та ступенів тяжкості. Для безпечного використання тренажерів людьми з різними фізичними можливостями, тренажери для реабілітації мають спеціальне обмеження навантаження та амплітуди рухів, крім того це гарантує найбільшу ефективність тренувань [1].

Заняття у центрі реабілітації чи відновлення з пацієнтом проводить фахівець з фізичної реабілітації. Ця професія є сформованою, легітимною та самодостатньою. Ця професія надається спеціалісту після успішного закінчення навчальної програми та особливих умов проходження практики – лише за таких умов фізичний реабілітолог може працювати як незалежний спеціаліст так і в команді з фахівцями сфери охорони здоров'я. Фахівці з фізичної реабілітації займаються відновленням, корекцією та підтримкою рухових функцій [4].

За вимогами посадової інструкції, фахівець з фізичної реабілітації повинен виконувати свої професійні обов'язки в центрах реабілітації, а також займатись самостійною реабілітаційною практикою не виходячи за межі своєї компетенції. Він в праві зберігати в таємниці індивідуальні програми реабілітації. Він повинен розуміти, знати та застосовувати діючі нормативні документи та акти про охорону праці, що безпосередньо стосується його діяльності, методів та прийомів безпечного виконання робіт. При навмисному порушенні техніки безпеки пацієнтом, після проведеного інструктажу, фахівець з фізичної реабілітації має право вжити всіх необхідних заходів для уникнення випадків травматизму [1].

При порушенні санітарно-гігієнічних норм та організаційно-технічних умов приміщення керівництвом центру, реабілітолог має право вимагати надання інвентарю та необхідного обладнання і створення всіх умов для нормального функціонування центру для виконання своїх посадових обов'язків.

Але за недотримання внутрішніх правил трудового розпорядку, а також порушення норм охорони праці, техніки безпеки, санітарних та протипожежних норм фахівець з фізичної реабілітації несе повну відповідальність. Таким

чином, сучасна тенденція створення центрів фізичної реабілітації з порушенням вимог і умов до організації робочих місць (масажних кабінетів, залів лікувальної фізкультури тощо) ускладнює роботу працівників центру, створюючи відповідні труднощі з веденням занять [1].

При створенні залу лікувальної фізкультури, з порушеннями вимог до розміру приміщення, виникають проблеми з нагромадженням тренажерів чи їх неправильним розміщенням, що в кінцевому результаті стає першою причиною травмування пацієнтів під час занять. Також туди відносяться порушення норм освітлення, кондиціонування та опалення – недотримання вищеперерахованих вимог також має суттєвий вплив під час проведення заняття [3].

Однією з головних причин травмування пацієнтів є несправний технічний стан тренажерів та обладнання кабінету. Зазвичай, керівництво центрів намагається зекономити на закупівлі обладнання для центру, а така економія може призвести до негативних наслідків.

Інший механізм отримання травм під час заняття – недотримання правил техніки безпеки, як під час виконання вправ на тренажері, так і без них. Основну частину людей, що умисно порушують правила техніки безпеки, складають діти вікової групи від 8 до 14 років. Іншу частину складають дорослі люди, що мають психічні вади та відхилення. Порушення правил техніки безпеки спричинене потребою привертання уваги до себе зі сторони оточуючих [4].

Але в будь-якому разі відповідальність за порушення правил техніки безпеки під час заняття лежить на фахівцеві з фізичної реабілітації. В разі травмування пацієнта реабілітолог може понести адміністративне чи кримінальне покарання, бути звільненим з роботи, також до нього може бути застосована внутрішня система штрафів [1].

Передумовою проведення безпечних занять є сукупність, одночасне виконання та забезпечення таких факторів, як:

- створення реабілітаційного центру за всіма санітарно-технічними вимогами та нормами;
- обладнання масажних кабінетів та залів лікувальної фізкультури лише справним обладнанням в хорошому технічному стані;
- створення всіх необхідних умов для комфортної роботи працівників закладу;
- проведення інструктажу перед кожним заняттям, наголошення на основних аспектах роботи з тренажерами;
- залучення молодшого спеціаліста для допомоги у залі лікувальної фізкультури, якщо серед пацієнтів є такі, що можуть умисно порушувати техніку безпеки;
- своєчасне виявлення та усунення будь-яких технічних несправностей та внутрішніх конфліктів [3].

Висновок

Отже, причини травмування працівників на робочому місці та пацієнтів під час заняття можуть мати різне походження. Корінь проблеми може бути ситуативний (умисне недотримання техніки безпеки) та мати початок ще під час заснування центру (при плануванні приміщення та купівлі обладнання). Тому для ефективної роботи працівників підприємства та видимих результатів реабілітації потрібно відповідально підходити до виконання всіх норм та організаційно-технічних умов планування та комплектації центру, а також підбору персоналу.

Література

1. Українська асоціація фізичної терапії. Посадова інструкція фахівця з фізичної реабілітації. – Режим доступу: http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/fiz_reabil/classes_stud/uk/med/health/ptn/
2. Техніка безпеки і охорона праці для медсестер реабілітаційних відділень, реабілітація, її види та завдання. – Режим доступу: http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/u_nurse/lectures_stud/медсестри-бакалаври/
3. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності. – К.: Центр учб. л-ра, 2011. - 275 с.
4. Лікувальна фізична культура - В. С. Соколовський-О.: Учб. пос., 2005.- 236 с.
5. Корсак К.В., Плахотнік О.В. Основи сучасної екології: Навч. посіб. – 4-те вид., перероб. і допов. – К.: МАУП, 2004. – 340 с: іл.